

4. osztály

2. alkalom

1. Pótold a szavak hiányzó ékezetét!

gombolyu, utolso, suru, huvos, konnyu, csikos, apro, folyoso, batyu,
jokedvu, ovatos, szelid, busul, gyógyit, odu, hegedu, joizu, borus,
kivancsi, szornyu, szomoru, forro, hosszu, szigoru, pottyos,
mosolygos, ismeros, olcso, lassu, joszivu, sulyos, hires, borul,
szolit, varju, tuzolto, repulo, hamu, gyonyoru, hátulso, gunyos,

2. Pótold a szavakban a hiányzó mássalhangzókat!

(I – ll) ke ___ emes, kivá ___ ó, ha ___ gatag

(I – ll) i ___ atos, figye ___ mes, da ___ amos

(s – ss) orvo ___ ág, la ___ ú, ki ___ ebb, erő ___ ebb

(sz – ssz) ho ___ ú, dí ___ es, i ___ onyú, ro ___ abb

(gy – ggy) e ___ üttes, me ___ es, he ___ ező

(ny - nny) dí ___ e, sava ___ ú, elszu ___ ad

(j – jj) legú ___ abb, bú ___ ik, elfű ___ a, u ___ am

(I – ll) nyí ___ ik, ha ___ gat, futba ___ ista, pi ___ angó

(I – ll) pi ___ anat, nyú ___ ik, bi ___ entyű

(s – ss) ügye ___ ebb, leggyor ___ abb, legfri ___ ebb

(ny – nny) kö ___ ú, sze ___ es, ször ___ ú,

3. Pótold a főnevek végén a hiányzó magánhangzót!

eserny _ , vály __ , gyal __ , leveg __ , keszty __ ,
billenty _ , felh __ , esk __ , lépcs __ , baty __ ,
koszor _ , leped __ , varj __ , folyos __

4. Egészítsd ki a főneveket a zárójelben megadott magán-, és mássalhangzók közül a megfelelővel!

kopolty_ (u – ú) keng _r__ (u – ú) p__ khál__ (o – ó)
sz __ nház (i – í) sz__nyog (u – ú) b__ r __nd (ö – ő)
szalo__ a (n – nn) csi __ agász (l – ll) szó __ ő (l – ll)
fü __ öny (g – gg) há __ ószoba (l – ll) pi __ ely (k – kk)
emlékm __ (ü – ú) ken__ (u – ú) __ v __da (o – ó)
sz __ nész (i – í) sarkanty __ (u – ú) rend __ r (ö – ő)
sza __ an (p – pp) vi __ amos (l – ll) sza __ ag (l – ll)
hüvelyku __ (j – jj) pókhá __ ó (l – ll) sziva __ú (ty – tty)

5. a) Válaszd ki és keretezd be a szópárok közül a főneveket!

b) Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő szóval!

hal – hall, tol – toll, fejel – fejjel, eset – esett

A párnám puha, mert _____ van benne.

A bátyám egy _____ magasabb nálam.

De sok színes _____ úszkál az akváriumban.

Tavaly télen sok hó _____ .

6. a) Válaszd ki és keretezd be a szópárok közül a főneveket!
b) Egészítsd ki a mondatokat a megfelelő szóval!

megy – meggy, szál – száll, vasal – vassal, várom – várrom

A süteményben sok _____ van.

A havas ágra _____ egy cinke.

A hegy tetején egy _____ magasodik.

A nővérem egy inget _____.

7. Hosszú vagy rövid mássalhangzó hiányzik a melléknevekből? Pótold a megfelelőt!

l – ll

s – ss

ke____ emes,

legki____ ebb,

i____ atos,

só____ abb

figye____ mes,

fri____ .

ha____ gatag

erő____ ebb

csi____ agos,

híre____ ebb,

hu____ ámos,

ügyes____ ebb,

uto____ só,

legfri____ ebb,

engede____ mes,

ki____ ebb,

8. Pótold a zárójelben megadott betű rövid, vagy hosszú változatát a szavakban!

csi____ agász (**l**) e____ üttes (**gy**) legú____ abb (**j**) legu____ ol (**g**)

legki____ ebb (**s**) futba____ ista (**l**) u____ ong (**j**) pe____ es (**ty**)

m____ s____ lyg____ s (**o – ó**) s____ r____ (ü – ú) b____ s____ l (**u – ú**) b____ r____ nd (**ö – ó**)

9. Pótold a zárójelben megadott betű rövid, vagy hosszú változatát a szavakban!

megvi__ ad (**r**) ba__ ancs (**k**) ügye__ ebb (**s**) fű__ ent (**ty**)

legfri __ ebb (**s**) ha__ gatag (**l**) felú _ ítás (**j**) tizene __ et (**gy**)

f __ ly _ s __ (o – ó) sz __ l __ (ö – ő) h _ g __ ly __ (o – ó)

k __ ny __ l __ k (i – í)

10. Számozással állítsd helyes sorrendbe a képeket (A ponttal jelölt az első!)
Mindegyikről írd egy mondatot!

A törpe trombitás

Bv. A Krimóczy-huszárszázadnak elesett a trombitása a szabadságharcban. (...) Hát mármost hol vegyenek alkalmas trombitást?

T. 1. Éppen egy rengeteg tölgyfaerdőn haladtak keresztül, amikor a fák közül tülökhangot vitt feléjük a szél. Valami kondás makkoltatta ott a disznókondát. Pap őrmester hallgatta egy darabig a tülökhangot.

- Jól fújja - mondta. - Hatalmas tüdejű gyerek lehet. Hozzatok csak ide azt a kondást!

Hozta a huszár a disznópásztort. A fiú akkora volt, mint egy törpe, s az arca szőrös.

- Te fújtad a tülköt? - kérdezte az őrmester.

-Én hát - felelt hetykén a törpe kondás.

- Hát a huszártrombitát tudnád-e fújni?

- Tudnám hát! Már hogyan tudnám, mikor tudom. Hol az a trombita?

Adtak neki egy trombitát. A szájához vette és belefújt. Hej, hogy zendült föl egyszerre az erdő!

- Így még nem is hallottam fújni - dörögte az őrmester. - Hogy hívnak, öcsém?

- Vad Marci a nevem.

- No hát, Vad Marci, akarsz-e huszár lenni?

- Már hogyan akarnék, mikor akarok - felelt boldogan a kondás. - Mentem volna már magamtól is, de mindenütt kinevettek. Sehol se kellettem. (...)

- No hát, velünk meglehetsz, mert jól tudod fújni a trombitát - szól az őrmester.

2. Lenyírták a fiú bozontos haját, szakállát. Huszárgúnyát húztak rá. Hanem hát hiába fújta olyan nagyon gyönyörűen Vad Marci a trombitát, azért a huszárok mégis évődtek vele folyton-folyvást. A délceg, szálas legények nagyon lenézték a törpe huszárt. (...)

- Megálljatok, majd megmutatom én egyszer, hogy ki vagyok! - hajtogatta bosszúsan Marci. A huszárok erre csak nevettek.

3. Egyszer, amint a Felvidéken járt a Krimóczy-huszárok százada, az előőrsök alkonyatkor azzal tértek vissza, hogy nem lehet továbbmenni, mert az útba eső várost megszállva tartja az ellenség.

- Mennyi az ellenség? -kérdezte Pap János.

- Legalább tízszer annyian vannak, mint mi.

- No, akkor vissza kell fordulnunk.

Éjszakára lepihentek az erdőben, a trombitás pedig titkon elhagyta őket. Mikor pedig a város első házához ért, sarkantyúba kapta lovát, és belefújt a huszártrombitába.

Fújta teli tüdőből az indulót, amellyel a huszárok rohamra szoktak indulni. Végig nyargalt a városon, és egy percig se hagyta abba a trombitálást. A vaksötét éjszakában riadtan ébredt föl az ellenség.

- Itt vannak a huszárok! - kiabálták mindenfelé. A trombita pedig recsegett, mintha egy seregre való huszár jött volna valahonnan. Az ellenség fejvesztetten szaladgált

jobbra-balra.

- Körül fognak bennünket, mind itt pusztulunk! - kiabáltak. Futott mindenki arra, amerre tudott, kifelé a városból. (...)

Bf. A törpe trombitás hajnalban azzal költötte fel Pap Jánost.

- Őrmester uram, kitakarodott az ellenség a városból. Menjünk be mi addig, amíg észre nem veszik a csalfogást.

Így szólt Vad Marci, és elmondta az éjszakai huszárrohamot, amit egymaga rendezett trombitájával. A vén őrmester csak megölelte a törpe trombitást.

- Fiúk! - kiáltott dörgő hangon. - Ne bántsátok többé ezt a gyereket! Aki bántja, vasra veretem. Igazi Krimóczy-huszár ez!

/Krúdy Gyula nyomán/

1. Mi a szöveg műfaja? Indokold meg a válaszodat!

....., mert.....

2. a) Keretezd be a szövegben a főszereplők nevét!

b) Húzd alá a helyszíneket!

3. Írd meg az elbeszélés vázlatát önállóan!

Bv.

T. 1.

2.

3.

Bf.

4. Keretezd be a Marci csalfogását bemutató bekezdést!

5. Indokold meg Vad Marci tulajdonságait, és következtess rá a szöveg alapján!

Elégedett volt, mert

Bosszús volt, mert

..... volt, mert egy cselszövéssel egymaga elűzte az ellenséget.

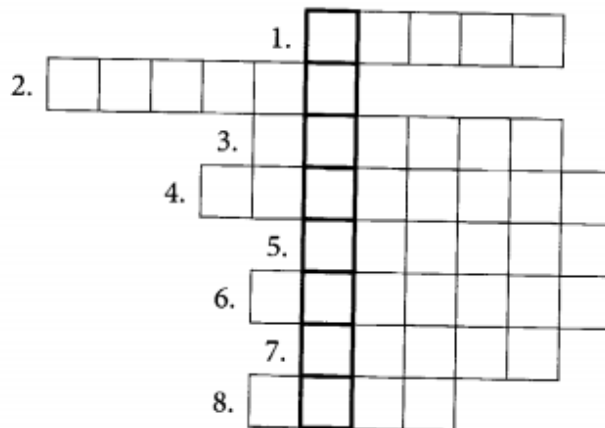
6. Keretezd be a kiemelt szavak rokonait a szó sorban!

hetykén: fölényesen, férfiasan, könnyedén, kihívóan

évődnek: tréfálkoznak, társalognak, csipkelődtek, csipegettek

fejvesztetten: fáradtan, kapkodva, zavarodottan, kellemetlenül

7. Fejtsd meg a keresztrejtvényeket!

1. Marci akkora volt, mint egy ...

2. Ez szeretett volna lenni Marci.

3. Ez volt a fiú foglalkozása.

4. Pap János rangja a seregben.

5. Ilyen volt Marci, mikor huszár lett.

6. Ezek az állatok alkotják a kondát.

7. Ezzel hívja a kondás a jószágokat.

8. A konda kedvenc eledele.